

Balma neolítica de Can Pallàs

Sant Quirze del Vallès

Ubicació

Comarca:	Vallès Occidental
Lloc/Adreça:	En un petit barranc al capdamunt dels camps de Can Ponsich, prop de la Font de la Riba
Emplaçament	Actualment el jaciment es troba enmig de la malesa. S'hi arriba pel carrer Font de la Riba.

Coordenades:

Latitud:	41.53619
Longitud:	2.06591
UTM Est (X):	422081
UTM Nord (Y):	4598703

Classificació

Número de fitxa	08238 - 6
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Jaciment arqueològic
Estil / època:	Neolític
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	El mes de maig de 2004, a conseqüència d'un conjunt d'intenses pluges, es va desprendre la llosa calcària de cobertura de la balma de Can Pallàs, que va ser retirada, així com gran part del perfil nord de l'àrea excavada. A principis dels 2000 es van fer diverses propostes d'adequació d'aquest espai patrimonial i natural però no s'hi ha dut a terme cap intervenció fins al moment. Actualment el jaciment, excavat pràcticament en la seva totalitat, està abandonat.
Protecció	Legal
Tipus de protecció:	BCIL
Observacions protecció:	El jaciment està inclòs al catàleg de béns a protegir de Sant Quirze del Vallès de l'any 2022 com a BCIL (núm. J-09) (publicat al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya DOGC n. 9192 amb data 27/06/2024).
Data aprovació:	dj., 27/06/2024 - 12:00

Número inventari	Inventari del Patrimoni Arqueològic i Paleontològic de Catalunya:
Generalitat i altres inventaris	IPAC-3250
Accés	Difícil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	Ordre dels frares menors Caputxins
Autoria de la fitxa	Laura Pinto Font
Data de registre de la fitxa:	dc., 25/12/2024 - 10:58

Descripció

Antiga necròpolis d'enterrament col·lectiu, amb almenys 12 individus inhumats, utilitzada durant un període indeterminat de temps situat entre el neolític final i el calcolític.

Avui en dia el jaciment presenta l'aspecte d'un retall d'aproximadament 3 metres de profunditat, força diferent del que devia tenir en el moment del seu ús funerari. Aleshores aquest indret era una balma, un petit abric natural format per una visera de roca calcària, actualment desapareguda. L'espai va patir l'acció erosiva i d'arrossegament de fang, provocada per episodis de pluja intensa i/o torrencial, que va formar sobre la balma una acumulació de sediments de més de dos metres d'espessor, alterant de forma significativa l'orografia de l'indret. D'altra banda, és probable que l'àrea funerària fos més gran i s'estengués cap a l'extrem oriental, paral·lela al barranc de la Font de la Riba.

Observacions:

El jaciment es troba en un terreny que pertanyia en origen a la masia de Can Ponsic, posteriorment cedit pels antics propietaris a una congregació de caputxins amb la condició de mantenir-los sense edificar; aquesta és la raó per la qual s'ha conservat la zona.

La denominació de Can Pallàs s'utilitza també per a referir-se a alguns espais de la urbanització de Can Pallàs on s'han documentat sitges d'emmagatzematge de gra, després reutilitzades per a l'abocament de residus, reomplertes amb fragments de ceràmiques comunes ibèriques i romanes, tegula i dolia.

Història

El jaciment va ser descobert l'any 1972 a causa de la troballa casual de restes humanes, principalment cranis. El Museu d'Història de Sabadell es va fer càrrec de la primera excavació sistemàtica els anys 1974 i 1975, que va ser dirigida per Oriol Granados amb la col·laboració de Ramon Ten. Posteriorment el jaciment va ser excavat de manera intermitent des de l'any 1999 fins el 2004 per un equip de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Sota la pedra de la balma, en un espai anomenat "cripta", s'hi van localitzar alguns esquelets i cranis solts. Al costat est es va documentar una acumulació de terra i pedres de mida gran i mitjana, també amb restes humanes, que va anomenar-se "túmul".

La necròpolis ha estat interpretada com un espai amb inhumacions primàries juntament amb altres restes remogudes durant la neteja de l'espai funerari per a la seva reutilització. Juntament amb les restes humanes es van localitzar elements diversos d'aixovar com denes de variscita, fragments de ceràmica, destrals de pedra polida o restes d'eines de sílex. Actualment aquestes restes recuperades al jaciment es troben al Museu d'Història de Sabadell.

Bibliografia

BARDAVIO, A.; CASTAÑEDA, N.; GONZÁLEZ MARCÉN, P.; GONZÁLEZ MUÑOZ, J.; MASVIDAL, C. (1999). Memòria de l'excavació de la Balma Neolítica de Can Pallàs (Sant Quirze del Vallès, Vallès Occidental). 26 d'abril a 7 de maig i 17 a 28 de maig de 1999. Mem. Núm. 3258.

BARDAVIO NOVI, Antoni; GONZÁLEZ MARCÉN, Paloma; MASVIDAL FERNÁNDEZ, Cristina (2003). Intervencions arqueològiques a la balma neolítica de Can Pallàs. Mem. núm. 4224.

BARDAVIO, A.; GONZÁLEZ MARCÉN, P.; MASVIDAL, C. (2004) Memòria de les intervencions arqueològiques efectuades a la Balma neolítica de Can Pallàs, Mem. núm. 5054.

GONZÁLEZ MARCÉN, Paloma.; GONZÁLEZ MUÑOZ, Javier (2001). Memòria de les intervencions arqueològiques efectuades a la Balma neolítica de Can Pallàs, Sant Quirze del Vallès. Setembre 1999 – juny 2001. Mem. núm. 5123.

Enllaços d'interès:

[Inventari del Patrimoni Arqueològic i Paleontològic de Catalunya](#)

